

Рівненський державний гуманітарний університет
Історико-соціологічний факультет

ІСТОРІЯ ОЧИМА МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Матеріали регіональної науково-практичної
конференції молодих вчених, аспірантів,
здобувачів, магістрантів

Випуск III

Рівне – 2008

УДК.930.1
ББК 63
I - 90

Історія очима молодих дослідників. Збірник наукових праць.
Випуск 3 / Редкол.: В.Шеретюк, Л.Галуха, П.Савчук, Р.Давидюк. –
Рівне: РДГУ, історико-соціологічний факультет, 2008. – 287 с.

Збірник містить результати наукових пошуків з актуальних
проблем української та світової історії, виголошені на регіональній
науковій конференції молодих вчених, аспірантів, здобувачів,
магістрантів 13 грудня 2006 року (Рівне, РДГУ, історико-соціологічний
факультет).

Редколегія:

Шеретюк В.М. – голова редколегії, кандидат історичних наук, доцент
Галуха Л.Ю. – заступник голови редколегії, кандидат історичних наук,
доцент

Савчук П.О. – кандидат історичних наук, професор
Давидюк Р.П. – кандидат історичних наук, доцент

Літературне редагування:

Бородинська Л.І. (розділи 1,3)

Кревська Г.А. (розділ 2)

Тимочко І.Б. (розділ 1)

Рецензенти:

Троян С.С. – доктор історичних наук, професор

Жилюк С.І. – доктор історичних наук, професор

Рекомендовано до друку Вченою Радою Рівненського державного
гуманітарного університету (протокол № 11, від 27.06.2008 р.)

© Історико-соціологічний факультет РДГУ
© Українське історичне товариство при
історико-соціологічному факультеті РДГУ

Рівненський (4093 чол.), Луцький (3909 чол.), Ковельський (3120 чол.), Сарненський (2765 чол.), Дубенський (2751), Здолбунівський (2405) повіти. Більшість росіян краю компактно (близько 13 тис.) проживали переважно у містах, в т.ч. у Рівному (2792 чол.), Луцьку (2284 чол.), Ковелі (1954 чол.), Здолбунові (1867 чол.), Дубно (1286 чол.). У сільській місцевості російська община мала значне представництво лише у Сарненському (1788 чол.), Луцькому (1523 чол.), Дубенському (1465 чол.) та Рівненському (1229 чол.) повітах [13, 28-29].

Таким чином, можна констатувати, що високий рівень урбанізованості визначали особливості соціальної структури російського населення, а дисперсне розселення та малочисельність російської общини на Волині у 20-30-х рр. ХХ ст. об'єктивно зумовлювали її політичну маргінальність, впливали на специфіку буття у інонаціональному середовищі.

Джерела та література:

1. Віросповідний та національний склад населення північно-західних земель Польщі // Церква і нарід. – 1936. – № 16. – С. 471-472.
2. Вольнский земский календарь текущей сельскохозяйственной статистики. – Житомир, 1914.
3. Державний архів Рівненської області (ДАРО).
4. Євтух В. До проблеми визначення поняття „етнічна меншина” // Етнічні меншини Центральної та Східної Європи: корпоративний аналіз становища та перспектив розвитку. – К., 1994.
5. Левкович І. Нарис історії Волинської землі (до 1914 р.). – Вінніпег, 1953.
6. Макарчук С. Этносоциальное развитие и национальные отношения на западноукраинских землях в период империализма. – Львов, 1983.
7. Народна справа. – 1931. – № 41.
8. Новий час. – 1931. – № 122.
9. Оксенюк Р. Нариси історії Волині: Соціально-економічний розвиток, революційний та національно-визвольний рух трудящих (1861-1939). – Львів, 1970.
10. Ротшильд Дж. Центрально-Східна Європа між двома світовими війнами / Пер. з англ. В. Канаша. – К., 2001.
11. Смялко Б., Надольська В. Російська меншина на Волині // Минуле і сучасне Волині: О.Цинкаловський і край. Матеріали ІХ наукової історичної краєзнавчої міжнародної конференції 20-23 січня 1998 р. – Луцьк, 1998.
12. Церква і нарід. – 1936. – № 6.
13. Drugi powszechny spis Rzeczpospolitey Polskiej z dnia 9.12.1931 r. Wojewodstwo Wolynskie. – Warszawa, 1938.
14. Mendzecki W. Wojewodstwo Wolynskie 1921 – 1939. Elementy przemian cywilizacyjnych, społecznych i politycznych. – Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdansk, 1988.
15. Pierwszy powszechny spis Rzeczpospolitey Polskiej z dnia 30.09. 1921 r. – Warszawa, 1926.
16. Weinfeld I. Rocznik Polski. Tablice statystyczne. – Warszawa, 1922.

УДК: 94: 339.984(477.8)„1918/1939”

Долганов П.С.,
викладач кафедри
міжнародних відносин і
країнознавства РІС КСУ.
Науковий керівник:
проф. Гон М.М.

„МІЩАНСЬКЕ БРАТСТВО” – АРТИКУЛЯТОР ІДЕЇ ЗМІН СОЦІАЛЬНИХ РОЛЕЙ СУБ’ЄКТІВ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТИКУМУ

Поразка революції 1917-1920 рр. призводить до того, що проблема української державності залишається невирішеною. Стабілізація політичної обстановки ставить перед українською нацією завдання вироблення легальних методів боротьби за реалізацію національного ідеалу. Тлумачення економічної діяльності як засобу національної консолідації та самопосилання стає однією зі сфер його втілення. Впровадження національної ідеї в економічний рух українців найчастіше приписується кооперації, тоді як їхні ініціативи у сфері індивідуальної приватної ініціативи, не ставши такими масовими та успішними, як кооперативний рух, часто залишаються поза увагою. Якщо врахувати, що вперше самоорганізація українців на ідеології економічного націоналізму в міжвоєнний період відбулася саме у даному середовищі, то проблема дослідження процесу становлення і розвитку національної економічної ідеї та її практичного втілення українськими купцями і промисловцями є дуже актуальною. Завданням статті є висвітлення процесу самоорганізації українського міського населення на західноукраїнських землях у 1922-1923 рр. навколо „Міщанського Братства”, характеристика його національної економічної ідеології та спроб її практичного втілення.

Модернізаційні процеси в „Новій” Європі роблять основним критерієм оцінки могутності нації її економічну силу. Динамічний прогрес у даній сфері більшості країн Західної і Центральної Європи виводить на перший план в її політичному житті бізнес-еліту. Остання стає основою могутності держави. На фоні цих процесів селянський характер української нації породив в її середовищі імператив до економічного оновлення: „від знесення панщини в минулому столітті, датується початок... економічної діяльності на області вузшої нашої вітчизни. В результаті, добутки за сей час досягнені, зовсім не пропорціональними до розвою інших народів бувшої Австрії, як Чехів,

а хоч би Словінців – чи поляків, а вже нема ніякого порівняння з державними народами Європи... Поставимо собі за завдання створення свого власного промислу і продукції” [8, с. 5].

Прагнення до соціальної структуризації посилюються під впливом досвіду української революції, яка продемонструвала слабкість селянської нації за нових умов. Ці фактори, припускаємо, вперше найбільш масово усвідомлюються в середовищі нечисленного українського міщанства, яке стає ініціатором національної самоорганізації українських ремісників, купців і промисловців та основним генератором ідеї соціальної емансипації українців у сфері індивідуальної приватної ініціативи. Як пише міщанський часопис „Слово” 1922 р., „брак сильної, свідомої та заможної верстви був одною з причин національної катастрофи... у 1919 р. Тож відбудова українського міщанства стає в теперішній історичній хвилі невідкладним приказом часу” [1, с. 2]. Проте припускаємо, що потребу соціальної структуризації спільноти в нових умовах розуміли лише освічені одиниці серед українських міщан. Їхні ініціативи не стали б успішними, якби не виклик суспільно-політичних і соціально-економічних реалій.

Одним із головних політичних каталізаторів економічного націоналізму українців була Польська держава. Дискримінаційна політика останньої у сфері освіти та державної служби відчутно вдарила по міському прошарку української нації, для якого, припускаємо, посади вчителя і чиновника приносили основний заробіток. Як пише „Слово”, „...коли ворог опанував західні землі й наскрізь вороже ставився до українського народу і всіх його справ, обмежив молоді доступ до університетів й інших вищих та фахових шкіл, тільки „щасливцям” вдавалося влаштуватися на якійсь посаді” [12, с. 33]. В цій ситуації для міської людини єдиним виходом залишався заробіток у царинах торгівлі чи промислу.

Паралельно з дискримінаційною політикою Другої Речі Посполитої розгортається масовий рух поляків за „освоєння” міст та соціальну емансипацію: „велику увагу поляки прив’язують до наших міст, які стараються цілковито опанувати” [15, с. 1]. Дані ініціативи титульної нації, зважаючи на слабкий економічний розвиток західноукраїнського регіону, здійснювалися в напрямку витіснення євреїв з їх панівних позицій у торгово-промисловій сфері, що призводить до назрівання польсько-єврейської економічної „війни” [15, с. 1; 19, с. 378]. На фоні актуалізації польського та єврейського економічних націоналізмів пасивність українців загрожувала їм катастрофічним зубожінням та денаціоналізацією. Вперше з даною

проблемою зіткнулося українське міське населення. Тому для нього польська економічна експансія стає додатковим чинником каталізації ідеології власного економічного націоналізму: „проти страшної навали, яка сунеться на нас, мусимо протиставити якнайшвидший опір... Солідарно засвідчим нашу силу... Купуймо лише у своїх, полагаймо лише у своїх усї свої справи” [15, с. 1].

Поділ населення на економічні групи за національною ознакою призводить до того, що неорганізованій одиниці в цій ситуації вижити важко. Українському міському елементу доступ до польських і єврейських організацій був закритий. Тому єдиним виходом з цієї ситуації могла стати власна самоорганізація. Додатковим стимулюючим чинником останньої стало, припускаємо, непевне становище в інонаціональному міському середовищі. Окрім того, відсутність досвіду, малі капітали зумовили невпевненість українців в їх економічних починаннях. Тому праця серед „своїх” на засадах колективної взаємодопомоги під гаслом національної ідеї була набагато простішою. Отже, економічний націоналізм стає захисною ідеологією для невпевненого у своєму становищі українця. Комплекс вищезазначених факторів призводить до взаємного соціокультурного дистанціювання польської, єврейської та української економічних груп, стимулюючи тим самим визрівання в їх середовищах чітких ідеологій економічних націоналізмів.

Отже, основними причинами становлення ідеології економічного націоналізму в середовищі українського міського населення на початку 20-х рр. стали: по-перше, фруструючий ефект від порівняння стрімко прогресуючих західних економічних відносин із власними реаліями, традиційною стагнацією; по-друге, досвід української революції; по-третє, дискримінаційна політика Польської держави; по-четверте, стимулюючий вплив польського руху за соціальну емансипацію; по-п’яте, потреба матеріально слабкої і недостатньо досвідченої української ініціативи в колективній взаємодопомозі та захисній мобілізуючій ідеології.

З більшістю вищезазначених проблем зіткнулися не лише міське населення, але і вся українська нація. Проте відповідь на них першими дали саме ті українці, що проживали в містах. Тим часом кооперативний рух починає набирати своїх обертів аж у другій половині 20-х рр. (Ревізіоний союз (РСУК) утворюється 1926 р). Тоді ж формується і його економічна ідеологія. Серед українських політичних сил однією з перших ідею економічного націоналізму на початку 20-х рр. висловлює Українська народна трудова партія (УНТП): „визвольні змагання народів це право нашого віку.

Визволитися хоче живий нарід не лише політично, але й економічно... Стремить до того, щоби сам нарід себе обслуговував, сам собі виробляв, що йому потрібне. Так само український нарід мусить сам себе обслуговувати”, – пише часопис „Свобода” у 1923 р [4, с. 1]. Подібні статті не були поодинокими [10, с. 1; 15, с. 1]. Проте навіть друкований орган Трудової партії „Свобода” визнає, що де-факто в 1922-23 рр. працювало лише „Міщанське Братство” [7, с. 2].

Останнє в 1922-1923 рр. виступає головним чинником організації нечисленних українських ремісників, торговців і промисловців у західноукраїнських містах. В середовищі даної організації визріває завершена ідеологія економічного націоналізму, яка була захисною реакцією на дискримінаційну політику Другої Речі Посполитої і акцентувала основну увагу на конкуренції з поляками, деякою мірою залишаючи поза увагою єврейську меншину регіону.

„Міщанське Братство” розглядає одним із головних засобів захисту українського міського населення від політики Польщі практичне втілення гасла „свій до свого”: „не страшні нам будуть погрози, коли цілий український народ, як оден... піде щиро за кличем „свій до свого” [3, с. 2]. В напрямку реалізації даного завдання організація погрожує поіменною критикою всіх зрадників ідеї національної економічної самопомогі [3, с. 2].

Але ключовим засобом економічного виживання та самопосилення нації в несприятливих для неї умовах вважалася реалізація ідеї її соціальної емансипації. Досягнення останнього мало б призвести до політичного посилення автохтонів західноукраїнських земель: „треба нам бути приготованими, що наступати будуть чимраз то більші обмеження..., а в сьому випадку відпорність наша мусить збільшитися з дня на день. ...найбільшу відпорність дасть нам цілковита економічна еменціяція” [2, с. 2].

З метою практичного втілення даного завдання „Міщанське Братство” ініціює рух за освоєння міст: „для нас мусить стати найважливішим кличем, щоби міста на українських землях стали суто українськими” [2, с. 2]. Для реалізації відповідних намірів планувалося використати досвід польської ініціативи [2, с. 2]. Зокрема, першочерговим завданням вважалася проведення відповідної пропаганди серед сільської молоді та підготовка її до життя в місті. А саме: заохочення її до навчання у середніх і вищих навчальних закладах західноукраїнських міст, акцентування її уваги на торгово-промислових професіях, контроль за тим, щоби у процесі інтеграції до міст брали участь лише найбільш освічені та національно свідомі

представники спільноти [5, с. 2]. Згідно з намірами „Міщанського Братства” на території більшості міст регіону планувалося організація спеціальних комітетів, метою яких мала стати координація процесу українізації міст та організація у всіх них українських професійно-технічних училищ [9, с. 4; 11, с. 1].

Масовий рух українців за „підкорення” міст, на думку їх ідеологів, мав стати засобом подвійного спротиву польській асиміляційній політиці. З одного боку – „відплив” українців до міст покращив би економічну ситуацію на селі, зменшивши його перенаселення. Це дало б можливість українським селянам більш успішно протистояти колонізаційній політиці [5, с. 1]. З другого боку – збільшення чисельності українського населення у містах посилювало б протидію в них колонізаційним процесам [5, с. 1]. У будь-якому випадку, як зазначає дописувач „Слова”, освоєння міст – „то є наш фронт супроти неприятеля і ми мусимо його збудувати” [9, с. 4].

Проте успішність процесу українізації міст перебувала у безпосередній залежності від створення сприятливої економічної кон’юнктури, яка дозволила б працевлаштуватися всім бажаючим українцям. У зв’язку з цим висувається завдання динамічного розвитку українського дрібного бізнесу на теренах західноукраїнських міст [11, с.1]. Серйозною перешкодою на шляху до втілення відповідного завдання була нестача капіталів. Її пропонується вирішити шляхом колективної організації українців у акційні товариства [6, с. 2]. З даною проблемою також тісно пов’язана антиалкогольна пропаганда „Міщанського Братства”. В умовах нестачі коштів витрати українців на алкоголь вважаються національним злочином, оскільки вони йшли на збагачення ворожої Польської держави, позбавляючи націю надзвичайно потрібних дорогоцінних капіталів [14, с. 2].

Реалізація вищезазначених завдань, згідно з ідеологією „Міщанського Братства”, призвела б до утворення національно свідомого й економічно сильного міського прошарку українців, який цілком закономірно відстоював би ідею національної державності [18, с. 2]. Соціальна структуризація також мала б призвести до економічного посилення нації, вдосконалення її системи освіти, піднесення рівня національної свідомості та консолідації спільноти: „сила економічна поглибить і зміцнить свідомість національну, а також улегшить просвіту” [2, с. 2]. У кінцевому результаті дана програма переслідувала єдину мету: самопосилення нації в її боротьбі за незалежність: „...лише через створення сильного власного промислу здобудем незалежність економічну, а тим самим і свободу” [2, с. 2].

Втілення відповідних намірів вимагало мобілізації всього українського населення міст. „Міщанське Братство” активізувалося в своїй діяльності на платформі реалізації відповідного завдання. Воно виступає з ініціативою створення Української торгово-промислової палати, здійснюючи в пресі відповідну пропаганду [16, с. 1; 17, с. 2]. У кінцевому результаті ці зусилля організації призвели до утворення 1 листопада 1923 р. Союзу українських купців. Він відкрив нову сторінку економічного націоналізму українців, артикулюючи питання індивідуальної приватної ініціативи [12, с. 21].

Отже, в українському міському середовищі, що об'єднувалося навколо національної організації „Міщанське Братство”, на початку 20-х рр. під впливом дискримінаційної політики Другої Речі Посполитої виникають зародки ідеології українського економічного націоналізму. В останній ключовим завданням виступали соціальна емансипація та економічне посилення нації, що збільшило б її шанси на реалізацію національного ідеалу. Діяльність „Міщанського Братства” початку 20-х рр. була парадоксальним проявом національного оптимізму на фоні загальнонаціональної фрустрації, викликаной поразкою у революційних змаганнях.

Джерела та література:

1. Біляк С. Виховання ремісничої і торговельної молоді // Слово. – 1922, 22 жовтня. – С. 2.
2. Будуймо великий промисл // Слово. – 1923, 24 червня. – С. 2.
3. До самооборони // Слово. – 1923, 15 квітня. – С. 2.
4. Дорога до незалежності // Свобода. – 1923, 25 лютого. – С.1.
5. З села до міста // Слово. – 1923, 25 травня. – С. 1-2.
6. За наш великий промисл // Слово. – 1923, 28 липня. – С. 2.
7. За нашу крашу долю // Свобода. – 1923, 18 лютого. – С. 2.
8. Закладайте свої власні фабрики // Слово. – 1923, 24 червня. – С. 5.
9. Збільшаймо ряди міщанства // Слово. – 1923, 7 квітня. – С. 4.
10. Ідїть в міста // Свобода. – 1923, 12 серпня. – С. 1.
11. Міщанське свято в Перемишлі // Слово. – 1923, 29 квітня. – С. 1.
12. Несторович В.Т. Українські купці і промисловці в Західній Україні, 1920–1945. – Торонто – Чикаго, 1977.
13. Похід на міста // Слово. – 1923, 13 травня. – С. 2.
14. Рефлексії з нагоди звіту міністра фінансів // Слово. – 1923, 10 червня. – С. 2.
15. Серед важкої навали // Свобода. – 1923, 19 серпня. – С. 1.
16. Українська Промислова й Торговельна Палата // Слово. – 1923, 15 квітня. – С. 1.
17. Українська Торговельна і Промислова Палата // Слово. – 1923, 29 квітня. – С. 2.
18. Чому ремісникам потрібна сильна організація? // Слово. – 1923, 25 лютого. – С. 2.
19. Najmrodczi L. Narodowa akcja gospodarcza // Polityka Narodowa. – 1938, № 5-6. – S. 374-385.

УДК: 94: 33 (438) „1918/1939”

Бунечко С.М.,
здобувач кафедри
всесвітньої історії РДГУ
Науковий керівник:
проф. Гон М.М.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ КРЕДИТУВАННЯ ТОРГОВЦІВ У ПОЛЬЩІ (1930-ті РОКИ)

Кредитна політика в багатонаціональній державі може виступати дзеркалом, що відображає тенденції як у взаєминах різних націй, так і в питанні позиції влади часів їхнього суперництва. Такий аналіз є особливо продуктивним у досліджуваній період. Адже він включає час світової економічної кризи та перших років після її завершення. Перспективним, з нашої точки зору, є й вивчення проблеми кредитування стосовно одного з суб'єктів соціально-економічних процесів – торговців. Не в останню чергу така постановка питання визначається тим, що серед них кількісно переважали представники однієї з націй, що проживали в міжвоєнній Польщі, – євреї.

Актуальність питання кредитування торговців у цій країні визначалася рядом причин. Перш за все тим, що в 1930-х рр. у Польщі так і не виник потужний індустріальний комплекс, що й визначало особливість зайнятості її населення. Сам факт домінування в його соціальній структурі селян, дрібнотоварних виробників і торговців окреслював значимість набуття ними оборотних коштів у формі кредиту. Це сприяло б не тільки подоланню гострих соціальних проблем, адже допомагало б розвитку приватної ініціативи, але й активізувало б експорт товарів та призвело до зростання обсягів міжнародної торгівлі Другої Речі Посполитої. У вищенаведених міркуваннях визначалися докази тих економічних діячів, які трактували проблему дешевих кредитів для торговців безпосередніми імпульсами, які мали сприяти оздоровленню ситуації в цій сфері, наблизити умови праці в торгівлі до стандартів держав Західної Європи [9, s.9].

Натомість модель кредитування, що поступово формувалася в процесі розбудови Польщі, відображала особливість економічної структури держави: чисельне домінування в ній селян. Тому надання центральною владою кредитів селянсько-кооперативним структурам цілком зрозуміле й закономірне. Прикладом виваженої ініціативи можновладців слід, наприклад, вважати надання кредитів під заставу

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ	3
Мирончук М. ЗАХІДНИЙ ВЕКТОР ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО.....	3
Прокопчук С. БЕРЕСТЕЦЬКА БИТВА 1651 р. У НАЦІОНАЛЬНОМУ ЛІТОПИСІ XVII-XVIII ст.....	8
Парфенюк В. ПЕРЕЯСЛАВСЬКА РАДА У МІФАХ ТА ФАКТАХ.....	14
Мельник І. СОЮЗ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА ЙОГО БОРОТЬБА ЗА ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ.....	22
Копищик А. ПОЛІТИКА УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ ЩОДО НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН: СУЧАСНА ВІТЧИЗНЯНА ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ.....	28
Кукурудза А.Р. ІДЕЙНО-НАЦІОНАЛЬНА СУТНІСТЬ АВТОКЕФАЛІЇ УАПЦ.....	32
Рачок В. УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ НА ВОЛИНІ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	39
Фалат О. ПОЛІТИКА ПОЛЬСЬКОЇ ВЛАДИ ЩОДО УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ НА ВОЛИНІ У 30-Х РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ.....	47
Самсонюк Т.М. ДІЯЛЬНІСТЬ КАРАЛЬНО-РЕПРЕСИВНИХ ОРГАНІВ У ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ 1939-1941 РР.: РАДЯНСЬКА ТА ПОСТРАДЯНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ.....	53
Кратюк І.Б. „ДОПОМІЖНА УКРАЇНСЬКА ПОЛІЦІЯ” ЯК СУБ’ЄКТ ГОЛОКОСТУ.....	63
Михальчук Р. ЖОВТЕНЬ 1942-ГО: ТРАГЕДІЯ МІЗОЦЬКИХ ЄВРЕЇВ.....	68
Писцьо В. СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКИХ ОСТАРБАЙТЕРІВ У РОКИ НІМЕЦЬКО-РАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	78
Карпуніна Т.О. ХОЛІМСЬКО-ВОЛИНСЬКА ТРАГЕДІЯ, ЇЇ ПЕРЕДУМОВИ, ПЕРЕБІГ, НАСЛІДКИ.....	85

Вертелецька Н.В. ОСОБЛИВОСТІ „РАДЯНІЗАЦІЇ” НА РІВНЕНЩИНІ ПІСЛЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.....	91
Бондарчук-Саввон Н.С. МІСТО ІЗЯСЛАВ У ЕТНОНІМАХ ТА ТОПОНІМАХ.....	96
ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ СВІТОВОГО РОЗВИТКУ	103
Калитюк О.О. СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ТА ПРАВОВІ ОСНОВИ ХЕТТСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.....	103
Петлюк І.В. БОСНІЙСЬКІ СЛОВ’ЯНИ-МУСУЛЬМАНИ: ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ (XV – поч. ХХ ст.).....	109
Давидчук С.Ю. ІНКОРПОРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕЛІТИ В РОСІЙСЬКЕ ДВОРЯНСЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ У XVIII ст.....	117
Кедрук О.П. „ОСВІЧЕНИЙ АБСОЛЮТИЗМ”: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА.....	124
Шмид О.П. ЧЕСЬКА АГРАРНА КОЛОНІЗАЦІЯ ВОЛИНІ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ ст.....	129
Івчик Н.С. ТЕНДЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЇ ЩОДО НІМЦІВ ВОЛИНІ У ХІХ ст.....	136
Нагорнюк О.М. ДЕМОГРАФІЧНИЙ СКЛАД РОСІЙСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МЕНШИНИ ЗАХІДНОЇ ВОЛИНІ В 1920-х -1930 рр.....	145
Долганов П.С. МІЩАНСЬКЕ БРАТСТВО – АРТИКУЛЯТОР ІДЕЇ ЗМІН СОЦІАЛЬНИХ РОЛЕЙ СУБ’ЄКТІВ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТИКУМУ.....	150
Бунечко С.М. НАЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ КРЕДИТУВАННЯ ТОРГОВЦІВ У ПОЛЬЩІ (1930-ті РОКИ).....	156
Сухий П.В. КОЗАЧІ ФОРМУВАННЯ У ВЕРМАХТІ ТА СС.....	163
Галуза В.П. УКРАЇНСЬКА „ЦІНА” ПЕРЕМОГИ У ВЕЛИКІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ТА У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНАХ – ТА ЄМНИЦЯ ЗА СІМОМА ЗАМКАМИ?.....	171
Федюкевич О.В. ПАРТІЙНО-ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА ДЕРЖАВИ: ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ПРАВЛЯЧИХ СИЛ.....	178

Козлюк Р.В. СЕРЕДНЯ АЗИЯ І КАВКАЗ: МІЖ РОСІЄЮ І США.....	184
Іванченко О.В. ДІЯЛЬНІСТЬ ВИШЕГРАДСЬКОЇ ГРУПИ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ТА СПІВПРАЦЯ З УКРАЇНОЮ.....	188
Коломис Р.В. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ.....	193
Желізняк В. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЯК СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ФЕНОМЕН: ВИТОКИ І СТАНОВЛЕННЯ.....	203
ДУХОВНО-КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ.....	206
Ісічук Т.С. ХРИСТІЯНСЬКИЙ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ КИЇВСЬКОЇ РУСИ.....	206
Бородинська Л.І. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ СВАНГЕЛЬСЬКИХ ХРИСТІЯН В УМОВАХ ДРУГОЇ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ.....	212
Єфимець А.К. НА ДДНІПРЯНСЬКІ ЕМІГРАНТИ У КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ ЗАХІДНОЇ ВОЛИНИ (1921-1939).....	217
Пивоварчук Н.М. МІЖВОЄННА ПРАГА – РОСІЙСЬКИЙ ОКСФОРД.....	222
Олексій Заворотній БЕРЕСТЕЦЬКА СІЧА. ДРАМА.....	226
ЗМІСТ.....	285

Наукове видання

Історія очима молодих дослідників

*Збірник матеріалів регіональної наукової конференції
молодих вчених, аспірантів, здобувачів, магістрантів*

Випуск 3

Відповідальні за випуск: **Шеретюк В.М.** – кандидат історичних наук,
доцент, декан історико-соціологічного
факультету РДГУ
Галуха Л.Ю. – кандидат історичних наук,
доцент, заступник декана історико-
соціологічного факультету РДГУ

Комп'ютерна верстка: *Бородинська Л.І., Самсонюк В.Б., Третяк О.Ю.*
Комп'ютерний макет: *Третяк О.Ю.*

Позиція редколегії може не збігатися з думками авторів
Відповідальність за наукову точність і грамотність матеріалів несуть
автори та їх наукові керівники

Підписано до друку 15.07.2008 р. Формат 60x84 1/16.
Гарнітура Times New Roman. Папір офсетний.
Друк ізографічний. Умовин. друк. арк. 15,2.
Наклад 100 прим. Зам. №55/1.

Адреса редакції: кафедра політичних наук, Рівненський державний гуманітарний
університет, вул. Остафова, 29, м. Рівне, 33027.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету